

Resolusjon nr. 2

Vedtatt på Høyres landsmøte 2010

Ja til eiendomsrett og lokaldemokrati

Privat eiendomsrett er en grunnleggende forutsetning for et samfunn med frihet og utvikling. Den private eiendomsretten er dypt rotfestet i norsk kultur og i det norske folks bevissthet. Eiendomsretten gir grunnlag for økonomisk virksomhet og en sterk velstandsutvikling, og gir eieren en personlig interesse av å forvalte eiendommen i et langsiktig og bærekraftig perspektiv. Den sikrer et mangfold i valg av strategier. På denne måten holdes verdier i hevd gjennom generasjoner og gir robuste løsninger på de utfordringer fremtiden gir.

I de tilfeller der sterke samfunnsinteresser krever at enkeltmenneskers og lokalsamfunns interesser påvirkes eller må vike, bør dette i størst mulig grad løses gjennom frivillige løsninger. I de tilfeller der staten må ty til sterkere inngrep, må det kompenseres med full erstatning raskt. Usikkerheten slike prosesser skaper rundt nærings- og livsgrunnlag må bli minst mulig belastende for den enkelte.

Mangfold i naturen er grunnlaget for menneskets eksistens, livskvalitet og velferd. Det biologiske mangfoldet er utviklet over lang tid og gjennom kulturpåvirkning. Det er i mange tilfeller bruk som har skapt det verneverdige. Bruk er også i mange tilfeller det beste vern. Høyre vil ta vare på det biologiske mangfoldet for kommende generasjoner, og mener det gjøres best gjennom en kombinasjon av frivillig vern og bærekraftig bruk. Allemannsretten til fri ferdsel i utmark er et viktig samfunnsgode, og den skal bevares.

Med den rødgrønne regjeringen er råderetten over store arealer og verdier flyttet fra lokale til statlige myndigheter. Enkelte kommuner opplever at svært store naturområder som er blitt forvaltet gjennom stort sett varsom lokal bruk, er båndlagt gjennom nasjonalpark, rovviltpolitikk og barskogvern. I økende grad oppleves vern og arealutnyttelse som et betent konfliktområde mellom lokale og sentrale myndigheter, fordi forvaltning og beslutninger er flyttet ut av lokalsamfunnet.

I økende grad ser vi også at Direktoratet for naturforvaltning, etter inspirasjon fra Canada, opererer med et begrep kalt inngrepsfrie naturområder (INON). Dette begrepet er ikke nedfelt i norsk lovverk. Svært store arealer er med INON underlagt restriksjoner og begrensninger. Dette truer både eiendomsretten og det lokale selvstyret. Høyre avviser INON som kriterium for arealforvaltning i Norge, og mener arealpolitikken skal baseres på norske tradisjoner og kulturell bærekraft som er opparbeidet gjennom generasjoners skånsom bruk av utmarksarealene.

Forvaltning av naturressurser og naturområder har etter Høyres mening ikke funnet sin form i Norge. Høyres landsmøte mener langsiktig miljø- og arealforvaltning i større grad enn i dag må bygge på eiendomsrettslige prinsipper og lokalt selvstyre. Høyre vil utvikle en helt ny modell for statlig natur- og miljøforvaltning, som særlig berører Direktoratet for naturforvaltning og fylkesmannen.

Det kommunale selvstyret er blitt sterkt begrenset gjennom ny Plan- og bygningslov. Høyre vil gjenopprette det lokale selvstyret ved å fjerne fylkesmannens mulighet til å drive politikk og fylkeskommunens mulighet til å være overkommune.

Høyres landsmøte vil:

- Styrke respekten for eiendomsretten.
- Fjerne fylkesmannen som politiker og fylkeskommunen som overkommune.
- Flytte ansvar og råderett tilbake til lokalsamfunnet og gi det lokale selvstyret større handlingsrom ved å begrense statlig innsigelsesrett og fjerne fylkeskommunenes overprøvingsrett overfor kommunene.
- Omorganisere det statlige miljøbyråkratiet, og spesielt vurdere den rollen Direktoratet for naturforvaltning har. Forvaltningen av hele Plan- og bygningsloven legges til Kommunal- og regionaldepartementet.
- Avvikle INON som kriterium for arealforvaltning i Norge.
- Avvikle reguleringene for omsetning av landbrukseiendommer og åpne for aksjeselskaper i næringen.
- Videreutvikle frivillig vern som hovedregel ved offentlige inngrep i privat eiendomsrett.
- At offentlige inngrep i eiendomsretten raskt må kompenseres med full erstatning.

- Innføre en differensiert strandsonopolitikk som gir kommunene økt beslutningsmyndighet.
- Gi kommunene økt forvaltningsrett for motorisert ferdsel i utmark.
- Gi kommunene konsesjonsrett for småkraftverk.
- Utvikle en ny rovviltpolitikk basert på respekt for rettigheter og for de som må ta belastningen.